

protein, fedtstoffer og kulhydrater tillige med regler om angivelse af, i hvilken udstrækning indholdet af livsvigtige næringsstoffer kan dække forbrugernes behov. Tilsat vand i forarbejdede levnedsmidler skal deklarerer.

Videre skal en ernæringspolitisk indsats til sikring af levnedsmidlernes kvalitet indebære muligheder for at friholde basislevnedsmidlerne for farve- og aromastoffer, uanset om disse tillades anvendt i anden forbindelse. Dette kan opnås ved selvstændig lovgivning eller som ændringsforslag til levnedsmiddeloven.

Ad 4) Institutionskost

Institutionskosten skal være sund, tiltalende og økonomisk rimelig. Der serveres 1,2 millioner måltider pr. dag på offentlige institutioner (hospitaller, plejehjem, skoler, kaserner osv.), foruden et ubekendt antal måltider i kantiner. Mere end ½ million danskere er således helt eller delvis afhængige af en kost, det offentlige har tilberedt og serverer. Det er tankevækkende, at mens forbrugere »på egen kost« har mulighed for ved hjælp af de tvungne deklARATIONER på detailpakninger at tilrettelægge en fornuftig kostsammensætning, så har den ansvarlige for institutionskøkkenet ikke de samme muligheder, idet der ikke kræves deklARATIONER på færdigpakkede varer til cateringformål/institutionskøkkener. Et så simpelt ernæringspolitisk indgreb som at kræve disse varer mærket med næringsværdi (indhold af protein, fedt, kulhydrat, salt, tilsætninger) vil gøre det muligt at sikre, at de 5 mia kr., det offentlige i dag anvender til institutionskost, er givet bedst muligt ud. Der er en række andre problemer knyttet til offentlig forplejning, men ernæringspolitisk vil ovennævnte betyde en landvinding.

Ad 5) Oplysningsvirksomhed

I 1980 brugte man i Norge 100 mill. kr. til »kommersiell informasjon« inden for området mad- og drikkevarer, heraf alene 30 mill. kr. til reklamer for snacks, chokolade, læskedrikke, konfekt og tyggegummi. Man anvendte samtidig 1 mill. kr. af den offentlige kasse til informationsarbejde om ernæring, kost etc.

Det vides ikke, hvordan forholdene er i Danmark. Men et oplysningsarbejde må tage sigte på at søge at modvirke den massive påvirkning til forkert ernæring, befolkningen udsættes for ved reklameindsatsen i dag- og ugeblade, i biografen osv.

Statens husholdningsråd, Forbrugerrådet, husholdningsorganisationer og nogle få andre institutioner forsøger at informere, men det er imidlertid en kendsgerning, at med de eksisterende midler er det ikke muligt at nå langt nok ud. En koordinatiON på området forekommer heller ikke. Massemedierne skal på en helt anden måde end nu involveres i ernæringsoplysning, hvorved det bliver muligt at møde de fleste forbrugere mere direkte.

Norske og svenske erfaringer tyder på, at oplysningsmæssigt er den mest effektive vej til forbedring af kostvaner og kostvalg »mund-til-øre«-metoden. De gode norske erfaringer baserer sig også på opøsende virksomhed enten af særlige risikogrupper eller af hele kommuner. Den svenske socialstyrelse påpeger i en udredning om »kost- og motionskampagnen«, at det enkelte individ skal påvirkes, hvis man skal opnå varige ændringer. Omvendt synes det klart, at »fastfood«, læskedrikke, slik osv. ikke behøver så megen opbakning for at vinde indpas. Ofte er der i øvrigt tale om modefænomener, specielt blandt unge.

Der er således et stort behov for, at oplysningsvirksomheden effektiviseres, hvorved forbrugeren får et bedre beslutningsgrundlag.

Afsluttende bemærkninger

Ernæringspolitik er et forsømt område i Danmark. Da kostsammensætningen er afgørende for befolkningens trivsel og for samfundsøkonomien, finder forslagsstillerne det særdeles påkrævet, at der gribes ind politisk på en række områder som her angivet. Levnedsmiddelovgivningen i Danmark og specielt følgebestemmelserne bærer i meget høj grad præg af Danmarks store eksport af levnedsmidler, hvorfor man kan sige, at den danske ernæringspolitik styres af miljøministeriet, landbrugsministeriet, fiskeriministeriet og for så vidt også af industriministeriet. Nogle påstår endog, at »særlovgivningen har vundet over levnedsmiddeloven«.

Både af hensyn til befolkningens sundhedstilstand, til hensyn til industrien og til eksporterhvervene mener forslagsstillerne, at det er påkrævet at koordinere indsatsen og konkret formulere en ernæringspolitik for Danmark. Norge er et godt eksempel.

Forslaget til folketingsbeslutning er en genfremsettelse af et i folketingsåret 1983-84 (1. samling) fremsat forslag, se Folketingstidende 1983-84 (1. samling), forhandlingerne sp. 708 og 3115 samt tillæg A sp. 669. Der er dog tale om mindre tilpasninger i bemærkningerne til forslaget.